

# 2038: Kirkens framtid i samfunnets framtid

Pål Repstad  
Universitetet i Agder

---

---

---

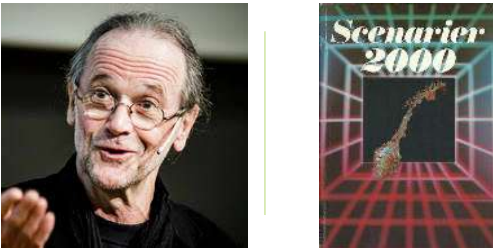
---

---

---

---

---



---

---

---

---

---

---

---

---

## Alternative framtidbilder i 2000

- ▶ **Omsorg:** Avhengig av høye oljeinntakter. Spenning mellom omsorgskultur og foretakskultur
- ▶ **Forvitring:** Fallende oljeinntakter, Økte motsetninger, sentrum-periferi og sosialt og økonomisk. Næringslivet flytter ut eller truer med det - spenninger mellom omsorgskultur og foretakskultur
- ▶ **Fornyelse:** Satsing på små forskjeller og kulturelt fellesskap. Høy yrkesdeltakelse, vekt på likestilling - men de utslåtte glemmes og det gjøres lite med de økende miljøproblemene

---

---

---

---

---

---

---

---



**AUGUSTE COMTE**

Fra framtidsanalyse til etterpåklokskap

---



---



---



---



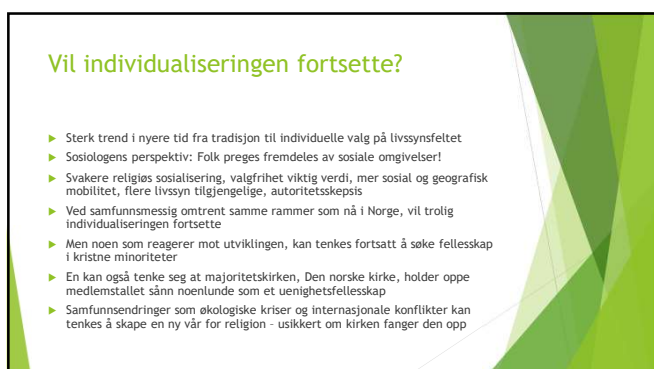
---



---



---



**Vil individualiseringen fortsette?**

- ▶ Sterk trend i nyere tid fra tradisjon til individuelle valg på livssynsfeltet
- ▶ Sosiologens perspektiv: Folk preges fremdeles av sosiale omgivelser!
- ▶ Svakere religiøs sosialisering, valgfrihet viktig verdi, mer sosial og geografisk mobilitet, flere livssyn tilgjengelige, autoritetskepsis
- ▶ Ved samfunnsmessig omtrent samme rammer som nå i Norge, vil trolig individualiseringen fortsette
- ▶ Men noen som reagerer mot utviklingen, kan tenkes fortsatt å søke fellesskap i kristne minoriteter
- ▶ En kan også tenke seg at majoritetskirken, Den norske kirke, holder oppe medlemstallet sånn noenlunde som et uenighetsfellesskap
- ▶ Samfunnsendringer som økologiske kriser og internasjonale konflikter kan tenkes å skape en ny vår for religion - usikkert om kirken fanger den opp

---



---



---



---



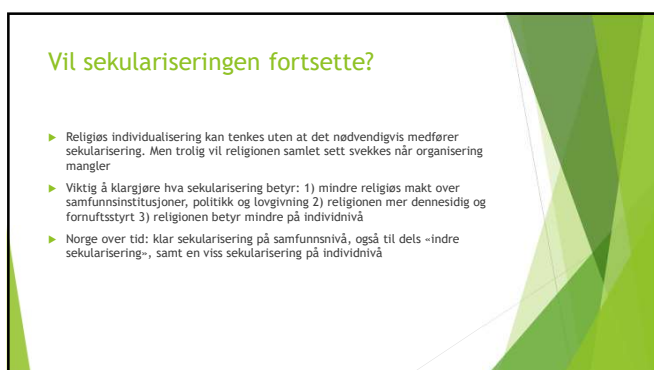
---



---



---



**Vil sekulariseringen fortsette?**

- ▶ Religiøs individualisering kan tenkes uten at det nødvendigvis medfører sekularisering. Men trolig vil religionen samlet sett svekkes når organisering mangler
- ▶ Viktig å klargjøre hva sekularisering betyr: 1) mindre religiøs makt over samfunnsinstitusjoner, politikk og lovgivning 2) religionen mer dennesidig og fornuftsstyrt 3) religionen betyr mindre på individnivå
- ▶ Norge over tid: klar sekularisering på samfunnsnivå, også til dels «indre sekularisering», samt en viss sekularisering på individnivå

---



---



---



---



---



---



---

## Kirkelig arbeid kan gjøre en forskjell!

- ▶ Samlet sett peker pilene (svakt) nedover, men det er store lokale og menighetsmessige variasjoner
- ▶ Disse variasjonene har mye med varierende kristen sosialisering å gjøre, men er også resultat av planmessig kristen innsats
- ▶ Ulike syn på åpenhetens og strenghetens velsignelser
- ▶ Ritualer og diakoni er viktige kontaktpunkter mellom kirke og folk

---

---

---

---

---

---

---

---

## Betyr mangfold polarisering?

- ▶ Det finnes motkrefter mot religiøs polarisering:
- ▶ Kontakt på ledernivå: Norges kristne råd og Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn
- ▶ Lokale arenaer for religions- og livssynsdialog
- ▶ Media og skole støtter tolerant og dialogorientert religion
- ▶ En undersøkelse viser mye lokal omsorg for flyktninger og asylsøkere, og ingen støtte til regjeringens restriktive asylpolitikk (Repstad i Kirke og kultur 2016/4)
- ▶ Mer etnisk-religiøs konfliktorientering i Danmark, delvis medieskapt

---

---

---

---

---

---

---

---

## Tre scenarier for 2038 - tre «pedagogiske karikaturer»

- ▶ «Business as usual»
- ▶ Minoritetskirken
- ▶ Nasjonalistkirken

---

---

---

---

---

---

---

---

### «Business as usual»

- ▶ Det norske samfunn er ikke så ulikt dagens Norge
- ▶ Kirkelandskapet nokså likt, noe nedgang i medlemstall, men økning i bruken av kirkene som kulturarenaer
- ▶ Vitalisering av enkelte frikirker gjennom annen- og tredjegerasjons innvandrere
- ▶ Fredelig sameksistens mellom tros- og livssynsamfunn
- ▶ Stadig noe kritikk av konservativ islam og kristendom i mediene
- ▶ Noen spenninger internt i trossamfunnene mellom konservative og mer liberale grupper, men ikke større enn at få melder seg inn eller ut

---

---

---

---

---

---

---

---

### Minoritetskirken

- ▶ Reaksjon på en fase med etisk liberalisering
- ▶ Sterkere konservativ dominans i det meste av landet
- ▶ Kirkelig kritikk av liberale strømninger i samlivsetikk og bioetikk, mindre bredt sosialetisk engasjement
- ▶ Mer isolasjon fra storsamfunnet

---

---

---

---

---

---

---

---

### Nasjonalistkirken

- ▶ Internasjonale konflikter har skapt utrygghet
- ▶ Større oppslutning om restriktiv innvandringspolitikk
- ▶ Kirken mer nasjonalistisk og anti-muslimsk, kirkene uttrykk for «norske verdier»
- ▶ Mange venstreorienterte har gitt opp kirken




---

---

---

---

---

---

---

---



Mennesker skaper sin egen historie, men de skaper den ikke akkurat som de selv vil; de skaper den ikke under omstendigheter de har valgt, men under omstendigheter, som allerede eksisterer, gitt og overlevert fra fortida (Karl Marx).

---

---

---

---

---

---

---

---